Nr. 110 Rok 42

Opłata uiszczona ryczałtem zgóry

Gazeta Grudziądzka

W Imię Boże! Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus! Za Wiarę i Ojczyznę!

Wydanie II

„Gazeta Grudziądzka" wychodzi 3 razy tygodniowo
[w wyd]aniach: I. (Pomorze). II. Wojew. centralne, kresy wsch., Małopolska i zagranica). III. (Wielkopolska i Śląsk),
[wr]az z bezpłatnemi dodatkami „Gospodarz i Osadnik", „Robotnik". „Dobra Gospodyni" „Śmiech", „Przyjaciel Młodzieży",
„Gość Świąteczny" i inne dodatki. — Przedpłata wynosi kwartalnie wraz z odnoszeniem do domu 3,89 zł., miesięcz. 1,30 zł.,
w Wo[lnem] Mieście Gdańsku 2,50 guldenów zagranicę wraz z kosztami przesyłki: we Francji 20 franków, w Belgji 36 franków belg., w Holandji 2,50 guldenów hol.,
w Niemczech 4,00 RMk., w Szwajcarji 5 fr. szw., w Czechosłowacji 38 koron czesk., w Austrji 8 szylingów, w Danji 6 koron duńskich, w Szwecji 5 koron szwedzkich,
we Włoszech 20 lirów włoskich, w Ameryce i Kanadzie 1 dolar, w innych krajach równowartość 1 dolara ameryk. — Ogłoszenia drobne za słowo 20 groszy, słowa
tłustym drukiem podwójnie, najmniej 2 zł., tylko za gotówkę zgóry.

Na czwartek, 19-go września 1935 r.

Sprawa nowego podziału kolonij zamorskich w bliskim czasie może stać się aktualną

Kilka tygodni temu, omawiając sprawę zatargu włosko-abisyńskiego, powiedzieliśmy, że każdy naród kulturalny, **zagrożony przeludnieniem, zagrożony utratą przez wynarodowienie** znacznej części swego przyrostu na korzyść innych narodów, często wrogich — **ma prawo przydziału kolonij i że dla tego i Włochy mają prawo do uzyskania kolonjalnego pomieszczenia** dla swego przyrostu ludności, **podobnie jak i Polska ma prawo do uzyskania kolonij zamorskich**, by w nich ulokować choć część swego znacznego przyrostu ludności.

Potępiliśmy jednakże metodę prostego rozboju, jaką chcą stosować Włochy wobec Abisynji. Powiedzieliśmy, że nie tędy droga, a zaznaczyliśmy, że **sprawa nowego podziału kolonij**, szczególnie mandatowych, **powinna raczej w bliskim czasie stanąć na porządku obrad Ligi Narodów**. I powiedzieliśmy dalej, że **Polska taki wniosek powinna podać do Ligi Narodów**.

Nie przypuszczaliśmy, pisząc przed kilku tygodniami wyżej wspomniany artykuł, że **sprawa nowego podziału kolonij zamorskich już tak prędko posunie się o poważny krok naprzód, i to właśnie na terenie — tejże Ligi Narodów.**

Zdaje się, że możemy śmiało powiedzieć, że sprawa ta posunęła się rzeczywiście o poważny krok naprzód, skoro tę sprawę na niesłychanie ważnem posiedzeniu Ligi Narodów, którego obrady śledził cały świat z zapartym oddechem — **poruszył czynnik tak ważny**, jakim jest p. Hoare, minister spraw zagranicznych Anglji względnie Wielkiej Brytanji.

Otóż ten p. Hoare między innemi **stwierdzał jasno i dobitnie** możliwości ewentualnej rewizji traktatów — **zwłaszcza na terenie kolonjalnym**. Jednak stwierdził także, że **zmiany w stanie posiadania kolonij mogą być dokonywane tylko za wzajemną zgodą**, środkami pokojowemi, a nie **pod groźbą wojny**.

Czytając słowa p. min. Hoare, mogliśmy, **zdaje się słusznie**, uważać, że są one **najzupełniejszem potwierdzeniem słuszności naszego zdania**, wygłoszonego kilka tygodni temu w tejże samej materji.

To też sądzimy, że nie jest od rzeczy, **gdy wzywamy rząd polski** i jego przedstawiciela p. ministra **Becka** w Genewie — by w sprawie nowego podziału kolonij zamorskich, szczególnie mandatowych, wystąpił z odpowiednim wnioskiem do Ligi Narodów. Zdaje się, że **właśnie przemówienie p. Hoare w wielkiej mierze może się przyczynić do postawienia takiego wniosku.**

Uważamy jednakże, że **trzeba się spieszyć**, trzeba — **kuć żelazo, póki ono gorące**. Trzeba się spieszyć także dlatego, by **nikt inny Polski nie ubiegł, by wszystkim było wiadomem, że Polska ma słuszne pretensje do przydziału kolonij mandatowych, pretensje**, których słuszności niedawno temu, **zdaje się dobitnie, udowodniliśmy.**

Niech rząd polski czuwa, **by Polska nie przyszła ostatnia** i by nie stało się wedle słowa rzymskiego przysłowia: „Tarde venientibus ossa" czyli „późno przychodzącym — tylko kości" albo też wogóle nic.

Wiktor Kulerski.

Polska ponownie wybrana do rady Ligi Narodów

Na wniosek Polski, Rada Ligi Narodów zajęła się w poniedziałek, 16. bm., głosowaniem nad przyznaniem Polsce prawa ponownego wyboru do L. N. W głosowaniu brało udział 53 państw, jedną kartkę oddano białą (polską), 45 głosów padło za, zaś 7 przeciw.

Większością więc głosów Polska uzyskała prawo ponownego wyboru do Rady Ligi Narodów na lat trzy. Pozatem na miejsce ustępującej Czechosłowacji wchodzi Rumunja, zaś Meksyku — Equador.

*

Wybory do Senatu

Wybory do senatu, które odbyły się w ub. niedzielę minęły przy mniejszym jeszcze zainteresowaniu społeczeństwa aniżeli wybory do sejmu.

Zjechali się w miastach wojewódzkich członkowie wojewódzkich kolegjów wyborczych i dokonali wyboru 64 senatorów. Dalszych 32 senatorów w dniach najbliższych mianuje P. Prezydent Rzplitej.

W niedzielnych wyborach z Warszawy wybrani zostali do senatu: min. Beck, gen. Osiński, prof. Makowski (współtwórca Konstytucji), prof. Michałowicz, płk. Dąbkowski i kupiec Jan Lewandowski.

Z pośród b. i obecnych członków rządu wybrani zostali: minister sprawiedliwości Michałowski z woj warszawskiego, b. premjer Janusz Jędrzejewicz z woj. wołyńskiego, b. premjer L. Kozłowski z woj. lwowskiego, b. premjer A. Prystor z woj. wileńskiego, b. min. przemysłu i handlu gen. Zarzycki, który przepadł przy wyborach do sejmu w okr. Gdynia, w woj. stanisławowskiem. Z woj. warszawskiego jako senator wybrany został jeszcze „książę pan" Janusz Radziwiłł, oraz zdrajca ludowy, który przepadł w głosowaniu do sejmu Michał Róg Spokojny więc jest teraz ten zdrajca, bo zapewnioną ma na lat pięć pensję senatorską.

Międzynarodowe zawody balonowe

W niedzielę, dnia 15 bm., z lotniska mokotowskiego w Warszawie wystartowało do międzynarodowych zawodów balonowych o puhar Gordon-Benneta 13 balonów należących do siedmiu państw. Po wystartowaniu balony poleciały w kierunku wschodnim, a nad granicą polsko-bolszewicką skierowały się na północno-wschód. Do wtorku rana wylądował już jeden balon w okolicy Rygi, w odległości 500 km od Warszawy.

Jak wiadomo, puhar Gordon-Benneta zdobyty został w ciągu ostatnich dwóch zawodów przez Polskę, o ile i w tym roku balon polski zdobędzie rekord dalekości lotu, to nagroda przypadnie Polsce na stałe.

Zbliska i zdaleka

Polska. Prezydent Rzplitej przyjął w sobotę premjera Sławka, który informował p. Prezydenta R. P. o bieżących pracach rządu.

— W pierwszej dekadzie września obieg biletów Banku Polskiego zmniejszył się o 26 i pół miljona złotych.

Rosja sowiecka. Na Ukrainie sowieckiej odbywają się obecnie wielkie manewry armji czerwonej z udziałem wszystkich rodzai broni. Szczególnie bogato reprezentowana jest na manewrach umotoryzowana broń pancerna i lotnictwo.

Abisynja. 9 belgijskich oficerów rezerwy wstąpiło do służby abisyńskiej. Oficerowie ci przybyli już do Dżibuti. Kontrakty tych oficerów przewidują, że w razie wojny włosko-abisyńskiej będą oni pracowali w sztabie głównym Negusa.

Czyżby rozpoczęcie kroków wojennych?

Według doniesień z Addis Abeby otrzymano w Londynie wiadomość o rozpoczęciu przez wojska włoskie wymarszu z Addi Kaie w Erytrei w kierunku granicy abisyńskiej. W abisyńskich kołach wojskowych utrzymują, że data rozpoczęcia akcji wojskowej przez Włochy ustalona została na dzień 24 września.

Oddział, złożony z 20.000 jazdy i piechoty abisyńskiej, dowodzony przez zwycięzcę Włochów z pod Adui, Hapte Alikela, przybył do Harraru owacyjnie witany przez mieszkańców.

W Abisynji panuje pewność że Harrar będzie pierwszym objektem natarcia włoskiego. Obecnie najbliższe włoskie oddziały wojskowe stacjonowane są w odległości 400 km. w oazach na granicy Ogadenu.

Ponadto donoszą o zniesieniu przez Negusa istniejącego dotychczas zakazu przyjmowania cudzoziemskich żołnierzy i oficerów.

Plebiscyt w Grecji

Plebiscyt w sprawie restauracji monarchji w Grecji został wyznaczony na dzień 27 października b. r.

Gen. Panagiotakos został przywrócony na stanowisko dowódcy pierwszego korpusu armji greckiej Fakt ten jest komentowany jako dowód, że pomiędzy premjerem Tsaldarisem a gen. Kondylisem doszło do porozumienia.

Krążą pogłoski iż wobec bliskiego plebiscytu, którego wynik, najprawdopodobniej przywróci w Grecji monarchję, prezydent republiki Zaimis, nosi się z zamiarem zrezygnowania ze swego stanowiska.

Jak głosowała wieś małopolska

Poniżej podajemy dalsze szczegółowe wyniki głosowania w wyborach do sejmu, odbytych w niedzielę, dnia 8 września.

Z wykazów tych wnika jasno i niedwuznacznie, że wieś polska gruntownie zbojkotowała wybory do sejmu, dając przez to wyraz protestu przeciwko gospodarce sanatorów.

POWIAT BIAŁA.

Kozy uprawn. 1.800, głosowali 347; Buczkowice uprawn. 1.547, głosowało 298; Bystra uprawn. 760, głosowało 203; Grodziszka uprawn. 850, głosowało 134; Meszna uprawn. 486, głosowało 17; Rybarzowice uprawn. 956, głosowało 196; Wilkowice uprawn. 1.936, głosowało 469; Międzybrodzie bialskie uprawn. 1.390, głosowało 152; Bestwinka i Kanów uprawn. 1.276, głosowało 699; Osiek uprawn. 1.450, głosowało 17; Polanka Wielka, uprawn. 1.070, głosowało 30; Szczyrk uprawn. 1.604, głosowało 292; Mikuszowice uprawn. 1.500, głosowało 151; Biała miasto uprawn. 14.500, głosowało 3.628; Leszczyny uprawn. 1.600, głosowało 294; Lipnik głosowało 380; Straconka uprawn. 946, głosowało 330; Czaniec uprawn. 1.733, głosowało 300; Brzeszcze uprawn. 1.865, głosowało 784; Jawiszowice uprawn. 927, głosowało 264; Przecieszyn, Skidzin, Wilszkowice uprawn. 524, głosowało 110; Porąbka uprawnonych 1.524, głosowało 268; Kobiernice uprawn. 893 głosowało 114; Bujaków uprawn. 640, głosowało 60.

POWIAT ŻYWIEC.

Pietrzykowice uprawn. 1.560, głosowało 197; Międzybrodzie żywieckie uprawn. 530, głosowało 130; Zadziele, Oczków uprawn. 957, głosowało 155; Przyłęków głosowało 2 osoby; Świnna głosowało 150 osób; Rychwałd, Rychwałdek uprawn. 1.088, głosowało 297; Koconń uprawn. 450, głosowało 14; Pewel Ślemieńska uprawn. 640, głosowało 220; Ślemień uprawn. 1.400, głosowało 380; Łodygowice uprawn. 2.206, głosowało 300; Nieledwia uprawn. 870, głosowało 180; Kamesznica uprawn. 804, głosowało 170; Gilowice uprawn. 1.555, głosowało 850; Kocierz ad Rychwałd uprawn. 199, głosowało 28; Sienna uprawn. 271, głosowało 64; Lesna uprawn. 464, głosowało 87; Tresna-Czerniechów uprawn. 886, głosowało 95; Zarzecze uprawn. 425, głosowało 92. —

POWIAT ŁAŃCUT.

Sonia uprawn. 1.500, głosowało 961; Wola Dalsza uprawn. 640, głosowało 14; Dąbrówki i Wola Bliższa uprawn. 697, głosowało 65; Handzlówka uprawnionych 890, głosowało 80; Kosina uprawn. 1.237, głosowało 123; Wysoka uprawn. 1.006, głosowało 74; Albigowa uprawn. 1.00, głosowało 120; Czarna uprawn. 560, głosowało 35; Medynia Głogowska uprawn. 1.800, głosowało 70; Rakszawa uprawn. 2.200, głosowało 150; Brzóza Królewska uprawn. 1.400, głosowało 50; Brzóza Stadnicka uprawnionych 640, głosowało 40; Biedaczów uprawn. 270, głosowało 10; Smolarzyny uprawn. 240, głosowało 4; Żołynia uprawn. 3.700, głosowało 440; Strażów uprawn. 380, głosowało 156; Głuchów uprawn. 550, głosowało 105.

POWIAT WADOWICE.

Wieś w Wadowickiem zbojkotowała wybory w 90 proc. Pozostało 10 procent to głosy nauczycielstwa, kolejarzy, poczciarzy, dróżników, karczmarzy itp. ludzi zależnych.

W gminie zbiorowej Wieprz, two- [illegible] go okręgu, głosowało zaledwie około 700 ludzi.

W gminie zbiorowej Wadowice-wieś, liczącej ok. ośm tysięcy wyborców, głosowało ok. 800 ludzi. Na tę cyfrę składa się 51 głosujących z pierwszego obszaru w Choczni (na 1.252 uprawnionych); dalej 27 głosujących w Zawadce (należały tu jeszcze Ponikiew, Gorzeń i Kaczyna), a jedynie trochę więcej ponapędzali do głosowania właściciele dworów Gostkowski w Tomicach i Lewinger w Witanowicach. Z Choczni do obw. w Tromicach na 400 uprawnionych przyszło do głosowania tylko pięciu!

W gminie zbiorowej Brzeźnica (gdzie mieszka poseł Hyla) na 4.016 uprawnionych, głosowało tylko 547 ludzi.

W okręgu Budzów, Zachełmna, Jachówka i Baczyn stanęło do głosowania 135 ludzi. W Palczy było wszystkiego cztery głosy.

W Kleczy odgłosowało 80 ludzi, w Tarnawie 60 ludzi, we Frydrychowicach na 1,225 odgłosowało 115, w Piotrowicach 20 itd.

Słowem wieś przeprowadziła bojkot gruntowny.

Tych, którzy chcieli „dopomagać" dosypywaniem kartek, spotkało rozczarowanie. Oto w komisjach siedzieli w charakterze mężów zaufania ludowcy, pilnując, aby jeden sanator nie oszukał drugiego sanatora. Ludowcy ci wylegitymowali się pełnomocnictwami od kandydatów Sochy, Hanusiaka i Michulca, którzy zorjentowali się co do zamiarów swoich „przyjaciół politycznych" Hyli i Walewskiego i chętnie skorzystali z pomocy ludowców. Dlatego to w Wadowickiem jest 10 proc. głosujących, bo była kontrola nad urnami, w Żywieckim zaś, gdzie tej kontroli nie było, naliczono większy procent głosujących. Znamy się na tych sztukach!

W miastach głosowało 30 proc. i to żydzi masowo oraz urzędnicy i wogóle ludzie zależni.

W Wadowickiem na 50 tys. wiejskich wyborców głosowało 5.000, na 12.000 miejskich wyborców głosowało 4.000.

POWIAT LIMANOWSKI.

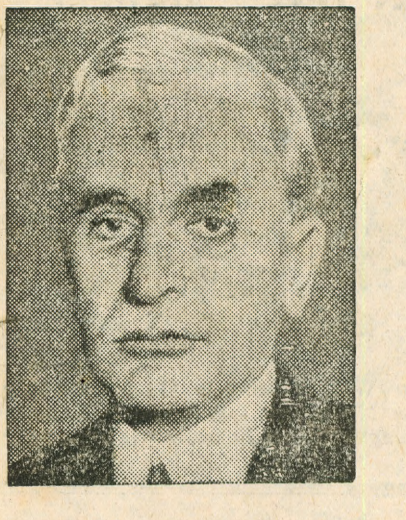
W niektórych wsiach ani jeden chłop nie brał udziału w wyborach.

We wsi Mszana Górna na 822 uprawnionych do głosowania oddano głosów 28, z czego jeden nieważny. Głosowali: nauczyciele, drożnicy, inwalidzi, a dwóch tylko chłopów, z których jeden jest dostawcą materjałów do budowy drogi powiatowej, a drugi chciałby widzieć syna na dobrej posadzie.

W gromadzie Łętowo i Łostówka na 1.264 uprawnionych, głosowało 16 osób, z tego dwa głosy były nieważne. Głosowali: 1 posterunkowy, kapitan, nauczycielki i komisja wyborcza.

W okręgu Jasło—Ropczyce głosowało od 25 do 40 procent.

Udział wyborców w okręgu Bochnia—Brzesko utrzymywał się na poziomie 35 procent.

Ameryka ostrzega Włochy. Amerykański minister spraw zagranicznych Hull wystosował oficjalne oświadczenie w sprawie konfliktu włosko-abisyńskiego. Potępia on wojnę jako czynnik polityczny, przypominając o pakcie nieagresji.

Prasa francuska o klęsce wyborczej sanacji

Według komunikatów PAT-a — prasa francuska wyniki niedzielnych wyborów do Sejmu polskiego, omawia w tonie.... nieprzychylnym i złośliwym. Złośliwym zapewne dlatego, że jasno i wyraźnie podaje wyniki wyborów jako klęskę obozu BBWR, zaś nieprzychylnym dlatego, iż nie chce owijać sprawy w bawełnę i bujać opinji francuskiej, że przeważająca większość obywateli polskich ma już dość sanacji.

Agencja Havas w wyjaśnieniu do wyniku wyborów podkreśla szczególnie sprawę udziału w głosowaniu, uważając, że doświadczenie obecnej ordynacji przemawia przeciw niej.

„Le Matin" wyjaśnia wynik wyborów, **jako porażkę grupy „pułkowników"** i twierdzi, że wybory winny zainteresować opinję francuską z punktu widzenia międzynarodowego. Wynik wyborów oznacza bowiem — zdaniem „Matin'a" — **że opinja polska zmienia swój stosunek do Berlina i zwraca się w kierunku zacieśnienia współpracy polsko-francuskiej.**

„Le Temps" zapowiada w wyniku wyborów radykalną zmianę ordynacji wyborczej i dochodzi do wniosku, że **partje polityczne posiadają w Polsce istotną siłę.** — Wybory — zdaniem dziennika — rozbudziły w Polsce namiętności polityczne trudne do opanowania.

„Le Jour" sądzi, **że stanowisko grupy „pułkowników" jest zachwiane. Zdaniem dziennika, wynik wyborów oznacza wypowiedzenie się Polski przeciw polsko-niemieckiemu paktowi o nieagresji.**

Puhar Challenge'owy przyznano Polsce

W Dubrowniku w Jugosławji obradowała międzynarodowa federacja lotnicza, która w związku z wycofaniem się z zawodów challenge'owych prawie wszystkich państw, zadecydować miała jakiemu państwu przyznać należy puhar challenge'owy.

Na wniosek delegatów Niemiec Federacja uchwaliła puhar ten przyznać na własność Polsce. Uchwała Federacji brzmi jak następuje:

„Biorąc pod uwagę olbrzymie zasługi Polski w dziedzinie rozbudowy sportu lotniczego oraz budowy nowych rewelacyjnych konstrukcyj lotniczych, jak również pragnąc uczcić zwycięstwo polskich lotników w dwóch Challenge'ach skolei przyznać Polsce puhar challenge'owy na własność".

Katastrofa walutowa we Włoszech

Buńczuczny i czupurny dyktator Włoch Mussolini, który koniecznie chce zjeść Abisynję, i ani kąska nikomu z niej nie udzielić, znalazł się sam w bardzo ciężkiem położeniu. Bo oto jak podaje wiedeńska agencja „PRESS" rząd włoski musiał wstrzymać wszelkie inwestycje w kraju.

Przerwane zostały nawet roboty które podjęto w celach reklamy i propagandy faszyzmu.

Przemysł włoski pracuje głównie na potrzeby armji. Wypłata za dostawy dokonywana jest nie w lirach, lecz w bonach skarbowych, dyskontowanych masowo w Banku Włoskim. Zadłużenie wewnętrzne państwa włoskiego rośnie z dnia na dzień w niebywały sposób. Poważne czynniki obywatelskie we Włoszech są wysoce zaniepokojone o przyszłość waluty włoskiej i państwa włoskiego.

Rząd faszystowski nie ustaje jednak w przygotowaniach do wojny. — Sycylja zamieniona została w obóz wojenny. Skonsygnowano tam liczne oddziały wojskowe, co uważane jest za rodzaj demonstracji przeciw Anglji.

W kołach finansowych i politycznych Londynu, mówi się o możliwości prędkiego załamania się lira włoskiego, co w bardzo wielkim stopniu podziałałoby ostudzająco na wielkie zapędy wojownicze Mussoliniego.

Liczą się również z możliwością wstrzymania wszelkich zagranicznych dostaw dla wojska.

W Rzymie panuje wielkie zaniepokojenie.

Za blisko 12 miljonów zł.
przywieźliśmy z zagranicy surowych skór

Jak wykazują ostatnie dane Głównego Urzędu Statystycznego w r. 1934 przywieźliśmy z Ameryki środkowej skór bydlęcych surowych za 900,000 zł., z Argentyny za 2milj., z Brazylji za 900,000, z Kolumbji za 4,6 milj., z Urugwaju za 1,4 milj. Skór końskich z Argentyny za 1,7 milj., skór baranich za 300,000 zł.

W związku z nowym kierunkiem naszej polityki rolnej sumy te powinny ulec poważnej redukcji, względnie nawet całkowicie zniknąć, gdyż całe zapotrzebowanie może być pokryte przez produkcję z hodowli krajowej.

Ulgi podatku gruntowego
z powodu klęski posuchy

Pomorskie Towarzystwo Rolnicze wobec tegorocznej klęski posuchy przypomina, że rolnicy, dotknięci tą klęską, mogą uzyskać ulgę w państwowym podatku gruntowym za r. 1935 wraz z dodatkiem samorządowym. Poszkodowani winni zawiadomić o klęsce Urząd Skarbowy i to jaknajwcześniej, ażeby specjalna komisja mogła stwierdzić na miejscu rozmiar strat. Najaktualniejszem w tej chwili będzie zgłoszenie szkód w okopowych w celu ich stwierdzenia.

Podania do Urzędów Skarbowych w sprawie ulgi spowodu klęski posuchy są wolne od opłaty stemplowej.

Przed zniżką uposażeń urzędniczych

Pogłoski o obniżkach uposażeń urzędniczych od dość dawna krążą wśród sfer urzędniczych. Związki urzędnicze zaniepokojone temi wersjami, zapóźno zabiegały przez swych delegatów o uzyskanie audjencji u czynników rządzących, by się upewnić ile w tych pogłoskach jest prawdy. Każda z tych próśb spotykała się jednak z odmowną odpowiedzią.

Obecnie wersje te przybrały znowu na sile, a gazety warszawskie podają nawet jak daleko obniżki te będą sięgać w rozmaitych stopniach służbowych. Tak więc obniżka ma nastąpić już od 1-go października i wyniesie dla grup od 1-ej do 3-ej — 20 procent, dla 4-ej i 5-ej — 15 procent, dla 6-ej i 7-ej — 10 procent, dla 8-ej i 9-ej — 5 procent. Grupy uposażeniowe poniżej 9-ej nie będą dotknięte obniżką uposażeń.

W kołach urzędniczych mówią, że zniżka objąć ma nietylko uposażenia zasadnicze, ale także dodatki funkcyjne, przywiązane do niektórych stanowisk w służbie państwowej.

Po obniżce pensje urzędnicze wyglądałyby jak następuje: obecnie premjer pobiera miesięcznie 6000 zł., zatem po obniżce brałby 4800 zł., minister dostaje 4000, po obniżce dostawałby 3200 zł., wiceminister 3000 zł., po obniżce 2400 zł., dyrektor departamentu 1600, po obniżce 1350 zł., naczelnik wydziału 1000 zł., po obniżce 850 zł.

W VI grupie uposażeń pensja z 450 zł. zredukowanaby została na 405 zł. (bez dodatków funkcyjnych). W VII grupie uposażeń z 335 zł. na 302 (bez dodatków). W VIII grupie z 260 na 244 (bez dodatków) i w IX grupie z 210 na 200 zł. (bez dodatków).

Taką oto „kiełbasę i szynkę“ powyborczą przynieść ma czas najbliższy urzędnikom państwowym.

Jednolite kolejowe legitymacje szkolne

Z dniem 1 bm. wprowadzono na P.K.P. jednolity typ legitymacyj szkolnych na przejazdy pojedyńcze i miesięczne. Legitymacje te wzoru, ustalonego przez ministerstwo W. R. i O. P., nabywa szkoła za pośrednictwem kuratora, wystawia je uczniom na okres półroczny z prawem przedłużenia na drugie półroczne, łącznie z okresem wakacyjnym, następującym po upływie roku szkolnego. Szkoły dokształcające mają prawo przedłużania legitymacyj na miesiąc.

Legitymacje szkolne uprawniają bez jakichkolwiek innych zaświadczeń do nabywania biletów ulgowych na przejazdy jednorazowe oraz biletów miesięcznych na przejazdy codzienne ze stacyj miejsca zamieszkania do stacji miejsca szkoły. Z ulg podobnych korzystają również kursy dokształcające, lecz tylko w zakresie przejazdów miesięcznych.

Ze względu na niemożność zaopatrzenia się wszystkich szkół w legitymacje nowego typu, przedłużono do dnia 1 listopada rb. wystawienie przez szkoły, umieszczone w nowym wykazie, zaświadczeń starego typu. Nowe legitymacje zaopatrzone być muszą w fotografję, stempel ministerstwa W. R. i O. P. oraz pieczęcie szkolne

Raz rozpoczętego dzieła nie wolno rzucać

W wyborach do sejmu Lud polski odniósł walne zwycięstwo, wykazując, że dość już ma sanacyjnej gospodarki. To zwycięstwo niewątpliwie byłoby jeszcze większe, gdyby Lud polski cały, bez wyjątku, skupił się w Stronnictwie Ludowem oraz około prasy ludowej

Nadchodzi nowy kwartał, kwartał zimowy, kiedy to jest dużo czasu wolnego. Pamiętajcie więc zaagitować jaknajszersze rzesze ludowe do zapisania sobie „Gazety Grudziądzkiej“, do skupiania się koło niej, by w masie móc dokonywać dalszych zwycięstw.

Od godz. 8 rana

Godziny nauki w szkołach.

W ciągu całego roku szkolnego 1935-36 zastosowana będzie w szkolnictwie państwowem jednolita pora rozpoczynania lekcyj. Zarówno w porze zimowej, jak i w okresie wiosennym nauka w gimnazjach państwowych rozpoczynać się będzie o godz. 8-ej rano. Kuratorja szkolne pozostawiły natomiast wolną rękę dyrekcjom szkół prywatnych co do ewentualnego przesunięcia pory rozpoczęcia lekcyj o pół godziny.

Rewolucja wśród marjawitów

W Łowiczu odbył się walny zjazd „kapłanek“ sekty marjawitów. Omawiano doniosłą sprawę, kto ma być przywódcą sekty, przyczem odzywały się gwałtowne protesty przeciwko rządom Kowalskiego.

Większość „kapłanek“, które rekrutują się częściowo z pośród b. mandolinistek w Płocku, wypowiedziała się przeciwko Kowalskiemu. Trzy czwarte głosów padło na „arcykapłana“ Siedleckiego. Wszystko to wskazuje, że Kowalski stracił resztę wpływów w swej sekcie.

Tak się skończyła karjera samozwańczego „arcybiskupa“, który posiada już prawomocny wyrok sądowy na kilka lat.

Z Kongresu nar. socjalistycznego w Norymberdzie

Kongres partji narodowo-socjalistycznej odbywający się obecnie w Norymberdze, prowadzony jest pod hasłem mobilizowania się do walki z bolszewizmem i żydami. Wybitny charakter wystąpień antybolszewickich nosiły przemówienia Hitlera i Goebelsa.

Min. Goebels w mowie swej zaapelował do solidarności świata, wzywając wszystkie narody do walki z niebezpieczeństwem bolszewickiem. Kanclerz Hitler omówiwszy znaczenie partji narodowo-socjalistycznej w rozwoju państwa niemieckiego podkreślał konieczność prowadzenia ciągłej walki o władzę i bacznej uwagi, by nie ulec losowi którzy pochwycili władzę w roku 1918. W końcu dłuższy ustęp poświęcił kanclerz Hitler odrodzonej armji niemieckiej, którą po raz pierwszy witać może jako biorącą udział w kongresie partji narodowo-socjalistycznej.

Snieg na Kaszubach

Na Kaszubach w okolicy Stężycy, Szymbargu, Wieżyny i Krzeszny — spadł śnieg, okrywając dość grubą warstwą ziemię.

Po kilku godzinach śnieg stopniał.

Notowania giełdowe ziemiopłodów

z dnia 16-gc września 1935 r. — Płacono złotych za 100 kg:

	Warszawa	Poznań	Kraków	Bydgoszcz
Pszenica	18,00—18,50	17,50—17,75	17,50—17,75	17,25—17,75
Żyto	12,00—12.50	12,50—12,75	13,25—13,50	12,75—13,00
Jęczmień	12,25—13,75	14,00—14,50	13,50—14,50	13,75—14,25
Jęczmień brow.	13.50—14.00	—,— —,—	15,00—17,00	15,50—16,00
Owies	14,75—15,25	14,00—14,50	13,50—13,75	15,00—15,50
Mąka pszen. 65%	24,00—26.00	27,00—28,00	28,50—29,00	22,00—23,00
Mąka żytnia 65%	20,00—21.00	18.00—19.50	21,50—22,00	16,50—17,50
Otręby pszenne	9,00— 9,50	9,00— 9,75	8,25— 8,75	9,25— 9,75
Otręby żytnie	8,00— 8,50	9.50—10,00	8,25— 8,50	9,25— 9,75
Rzepak	35,50—36,50	34,50—35,00	33,00—34,00	35,00—37,00
Groch polny	23,00—25,00	25,00—27.00	23,00 25,00	21.00—23,00
Kuchy rzepak.	12,50—13,00	13,50—13,75	14,00 15,00	13,25—13,75
Kuchy lniane	16,50—17,00	17,50—17,75	20.00 20,50	18,00—18,50
Ziemniaki jad.	4,00 4,50	3,50— 4,00	4.50 5,00	5,00— 5,50
Gryka	—,— —,—	—,— —,—	—,— —,—	—,— —,—
Słoma luźna	—,— —,—	1,75— 2,00	—,— —,—	—,— —,—
Słoma prasow.	—,— —,—	2,25— 2,50	—,— —,—	—,— —,—
Siano luźne	—,— —,—	5,50— 6,00	—,— —,—	—,— —,—
Siano prasow.	—,— —,—	6,00— 6,50	—,— —,—	8,00— 9,00

Ceny żyta zagranicą:

Berlin 36,46; Praga 28.52; Hamburg (żyto amerykańskie bez cła) 9,36

Wartość dolara.: 5,28. — **Wartość gramu złota:** 5,92

VAL GIELGUD (71

na. Szedł wolno, zakurzoną szosą, pełen melancholijnej świadomości, że przestał być młody i niezmordowany. Ciągła słoneczna pogoda zaczynała go poprostu nużyć. W odległości trzech mil od domu natknął się na sznur przeciągnięty wpoprzek szosy i na dwóch karabinierów. Zażądali papierów; wręczył im je z grzecznym uśmiechem.

Jeden z żołnierzy przejrzał je bez zainteresowania i splunął energicznie. Drugi, wyższy, z kapralskiemi naszywkami, ziewnął.

— Pan idzie z Arolo?

— Mieszkam tam.

— Bardzo przepraszam, ale nie puszczę pana — rzekł kapral.

— Można zapytać, dlaczego?

— Dlatego, że Arolo podlega kwarantannie. Epidemja...

— Co za głupstwo? — zirytował się Sabin.

— Rozkaz! — odparł obojętnie karabinier, oddając mu papiery. — Musi pan zawrócić.

Sabin wzruszył ramionami i zawrócił, ale w głowie szumiało mu jak w ulu.

Wyprawia białym Fiatem szosą na południe skończyła się takiem samem fiaskiem. Zatrzymano auto, zapytano o dowody osobiste, i zakomunikowano, że Arolo jest pod kwarantanną z powodu epidemji. Widocznie wszystkie drogi były strzeżone. Spróbował innego sposobu. Wyciągnął motorówkę z malutkiej przystani pod skałą i popłynął do Stresy. Nie dopłynął. W połowie jeziora dogonił go potężny hydroplan pościgowy, okrążył go w powietrzu, jakby dla zademonstrowania swojej straszliwej szybkości i wreszcie zainterpelował przez megafon. Sabin również miał megafon. W odpowiedzi na wołanie zatrzymał motor i wstał.

— Czego chcecie, do stu djabłów? — ryknął gniewnie.

Nieprzyjemny, urzędowy głos odpowiedział, że Arolo jest pod kwarantanną, że przeto nie wolno jeździć na drugi brzeg jeziora. Naturalnie, jeżeli signor chce poprostu pojeździć motorówką po jeziorze, to owszem... Rozkaz wydało ministerstwo spraw wewnętrznych. Signor daruje bezwzględność władz, ale... itd. itd.

Sabin zaklął głośno, roześmiał się ze swojej głupoty i wrócił do przystani, z głową w jeszcze większym zamęcie. Oczywiście nie było wykluczone, że przeciwne losy zesłały na Arolo jakąś epidemję... Oczywiście.

Postanowił wybrnąć z matni w ten czy inny sposób. Kazał Giuseppinie obudzić się o piątej z rana i poszedł do hangaru zamaskowanego obok przystani. Młody mechanik wyciągnął hydroplan na wodę, napełnił zbiorniki benzyną i puścił w ruch śmigło. Zawarczało, zaszumiało i Sabin wyjechał na środek jeziora, ciągnąc za sobą ogon wzburzonej piany. Za chwilę był w powietrzu. Poranne niebo rumieniło się jutrzenką. Skierował się ku Szwajcarji. W dole migotało Maggiore, podobne do dziwnie wykrajanego lustra. Arolo zmalało do rozmiarów wioski lalek, Stresa zamieniła się w grupę dziecinnych domków, białe szosy w ledwie

(Ciąg dalszy nastąpi).

W sprawie jednolitości chłopskiej

W dniu 1 września br. zebrali się działacze młodzi zachodnich powiatów woj. lwowskiego, by poradzić nad obecną sytuacją ruchu ludowego w Polsce. Po referatach i dyskusji, których tematem było rozważanie ostatnich wypadków w ruchu ludowym, uchwalono:

„Zebrani na konferencji w dniu 1 września 1935 r. w Gaci, powiatu przeworskiego, działacze ruchu młodo-ludowego zachodnich powiatów wojew. lwowskiego stwierdzają: Stoją twardo i mocno na gruncie Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego, w dziedzine społeczno-politycznej wsi. Jedność ta jest płaszczyzną wyjścia do rozbudowywania wielkiego, potężnego ruchu chłopskiego w dziedzinach gospodarczych, oświatowo-kulturalnych wsi. Przed nami, jako masą chłopską, stoi zadania nie samej li tylko obrony zgnieconego „chłopka“, nie zaskakiwanie o „łaski“, ale zadanie gruntownej przebudowy społeczno-gospodarczej i kulturalnej Polski — w duchu demokracji chłopsko-robotniczej.

Dziś wchodzimy w ten okres — dlatego z nami, jako ruchem chłopskim, prowadzą walkę od zewnątrz i wewnątrz. Chcą nas poróżnić. Wymownym tego przykładem, to akcja „klik“ ludowo-sanacyjno-komunistyczno-mandatowych.

Stwierdzamy, iż rozbicie wsi dawniej — nie pozwoliło ugruntować się młodej demokracji w Polsce. Walka stronnictw wsi odciągała chłopów od istotnych prac na wsi, np. od ruchu spółdzielczego, zostawiając tą dziedzinę do opanowywania żywiołom wsteczno-kapitalistycznym.

W wielkiej mierze walka ta rozbiła ruch młodzieży wiejskiej, stwarzając możliwości opanowywania go przez sanację lub kler. Walka stronnictw wsi nie była spowodowana różnicami programowemi samego życia wsi, ale ambicjami, mandatami, lub pieniądzmi wrogów wsi. W rezultacie opóźniło to społeczny rozwój chłopa, obniżyło autorytet demokracji w Polsce, dało podstawę do zapanowania sanacji. Straty te muszą być odrobione. Zaczątki tego widzimy: w Zjedn. Stronnictwie Ludowem, w Z. M. W. Rz. P. „Wici“ oraz w Uniwersytecie Chłopskim w Gaci. Przeto wzywamy wszystkich chłopów do zwarcia szeregów Stron. Ludowego i oczyszczenia z niego elementów nisko moralnie stojących. Apelujemy do chłopskiej młodzieży, by stawala w szeregach „Wiciowych“, a pędziła precz „patronów“. Gospodarczą obronę swą widzimy w Spółdzielczości, która stać się musi wykładnikiem demokracji gospodarczej chłopa i robotnika. Cementem tego stać się musi udoskonalony program ludowy, który oprzeć się winien na tezach zapoczątkowanego „agraryzmu“. Wykładnik pracy i walki chcemy widzieć w zreorganizowanej prasie ludowej, obejmującej wszystkie dziedziny życia chłopów.

W walce o przebudowę ustroju, uważamy współdziałanie chłopów i robotników za konieczne.

Władysław Fojta, Władysław Kojder, Piotr Świetlik, Roman Kluz, Stanisław Szybisty, Józef Dziaduś, Fołta Franciszek, Władysław Peszko, Józef Ruper, Tadeusz Syrek, Michał Maćkowski, Buja Franciszek, Jan Cwynar, Józef Hadłow i 30 dalszych obecnych.

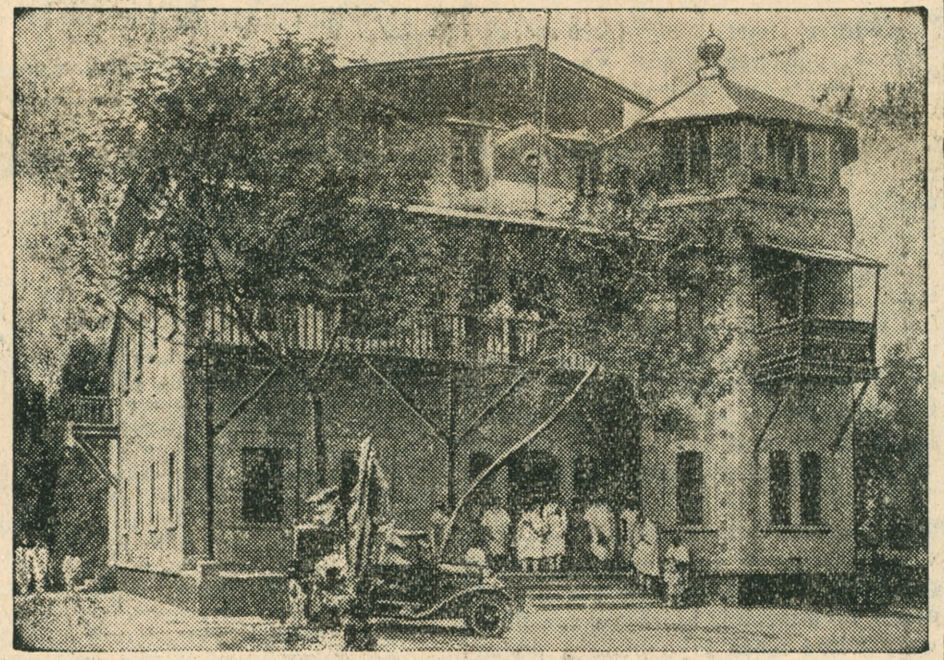
Władze skarbowe likwiduja martwe konta podatkowe

Ministerstwo Skarbu zarządziło likwidację t. zw. martwych kont podatkowych.

W podatkach: dochodowym, przemysłowym, gruntowym, majątkowym, od nieruchomości, od lokali, od placów budowlanych, od tantjem i od kapitałów należy umorzyć zaległości, przypadające od płatników, dla których ostatni przypis dokonany był przed 1 kwietnia 1931, a którzy w okresie po dniu 31 marca 1933 r. nie uskuteczniali żadnych wpłat na pokrycie tych zaległości.

Nie mogą być umarzane zaległości zabezpieczone hipotecznie lub znajdujące pokrycie w sumach, należnych płatnikom od skarbu państwa. Całkowite umorzenie zaległości zarządzić należy w wypadkach likwidacji przedsiębiorstwa, śmierci lub emigracji płatnika, zmiany miejsca zamieszkania płatnika i niemożności ustalenia jego nowego adresu.

W odniesieniu do osób, których łączna suma zaległości nie przekracza 10 tys. zł, poszukiwania należy ograniczyć do okręgu danego urzędu skarbowego. Przy zaległościach ponad 10 tys. zł należy podać nazwiska ministerstwu, które sporządzi ich listę i prześle ją do wszystkich urzędów skarbowych w państwie.

Ministerstwo spraw zagranicznych Abisynji.

I prawybory do senatu były klęskowe dla sanacji

Po strasznej przegranej obozu prorządowego w wyborach ubiegłej niedzieli, trudno było ukrywać nadal te wszystkie symptony, które znamionowały nieuchronną klęskę jaką oboz sanacyjny ponieść miał. Jednym z najbardziej wymownych objawów, nadchodzącej klęski, była wielka opieszałość, a nawet niechęć do rejestracji tych wszystkich, którym ordynacja wyborcza przyznała głosowanie do senatu.

Jeszcze bardziej wymownym objawem znamionującym nadchodzącą klęskę wyborczą sanacji, był bardzo słaby udział wyborców do senatu w wyborach delegatów do wojewódzkich kolegjów wyborczych. Po wyborach tych trudno było jednak dowiedzieć się, jaki procent wyborców brał udział w tych wyborach. Chciano ukryć to pod korcami. Dopiero teraz po klęsce w wyborach sejmowych, sanacyjna agencja „Iskra“ podaje, że udział wyborców do senatu w wyborach delegatów do wojewódzkich kolegjów wyborczych był bardzo mały.

Podług danych agencji „Iskra“ ogólna liczba zarejestrowanych wyborców do senatu wynosiła 243.331. W głosowaniu wzięło udział 155.030 osób, czyli, że frekwencja osiągnęła zaledwie 64 proc. Najlepiej głosowało województwo wołyńskie (75 proc.), najsłabiej Pomorze (57 proc.).

Jeśli zważymy, że zarejestrowani wyborcy do senatu to wszystko prawie ludzie przynależni do obozu BBWR, względnie ideowo z obozem tym związani, to stanie się jasnem, że i te wybory byłyby klęską dla sanacji. Klęską, pomimo tego że sanacja miała wszelkie dane ku temu, by spowodować 100 procentową frekwencję wyborczą.

Demonstracja socjalistów pod gmachem ambasady włoskiej w Warszawie

W środę wieczorem przed gmachem ambasady włoskiej w Warszawie zebrało się kilkaset członków socjalistycznych związków młodzieży polskiej i żydowskiej, którzy usiłowali demonstrować przeciwko Włochom. Po kilku minutach policja zdołała manifestantów rozproszyć, którzy jednak w międzyczasie zdążyli obrzucić gmach ambasady kamieniami.

W związku z tem incydentem aresztowano około 30 członków żydowskiego związku socjalistycznego „Cukunft“ oraz organizacji T. U. R. z byłym posłem Dubois na czele.

Pomorza bronić musi silna flota wojenna !!!

B. burmistrz miasta Czeladzi powiesił się na klamce

W Chorzowie na Śląsku powiesił się na klamce drzwi własnego mieszkania b. burmistrz miasta Czeladzi i kiedyś wybitny działacz BB. 52-letni Ryszard Piwowar.

Samobójca był przed wojną człowiekiem bardzo zamożnym. Po sprzedaży nieruchomości lokował pieniądze w różnych instytucjach bankowych i stracił cały majątek.

Przed kilku laty Piwowar objął stanowisko burmistrza miasta Czeladzi i pozostawał na niem przez czas dłuższy. Po rozwiązaniu Rady Miejskiej został komisarzem Czeladzi.

Wobec pogłosek o nadużyciach, specjalna komisja przeprowadziła dochodzenie i ustaliła, iż nadużycia na sumę około 10.000 zł. popełnił Piwowar. Po rewizji Piwowara zwolniono ze stanowiska.

Po utraceniu posady, Piwowar mieszkał na terenie unieruchomionej kopalni węgla „Piast“ w Chorzowie. Żona go opuściła. Zbliżająca się rozprawa sądowa o defraudację wywołała silną depresję duchową. Wszystko razem złożyło się na decyzję desperackiego kroku.

Ponury dramat w Chorzowie wywołał duże wrażenie na ludności w Zagłębiu Dąbrowskiem, której nazwisko Piwowara przez wiele lat nie schodziło z ust.

Krwawe starcie chłopów z żandarmami

We wsi Taborsko w Chorwacji doszło do krwawych starć między żandarmerją i chłopami, którzy zebrali się na wiec.

Gdy policja nie chciała pozwolić na to zebranie, tłumacząc włościanom, że muszą mieć specjalne zezwolenie, ci obrzucili żandarmów kamieniami, domagając się odbycia wiecu, na którym miał przemawiać pos. Domowić z partji chorwackiej, członek parlamentu jugosłowiańskiego z listy dr. Maczka doszło do bójki i awantur, przy-

W trakcie rozpędzania tłumu czem padły strzały rewolwerowe. Wówczas policja musiała użyć broni. Najpierw dała salwę na postrach, a gdy to nie pomogło, strzeliła w tłum, zabijając dwóch chłopów i raniąc kilku ciężko. Z pośród żandarmów jest sześciu rannych, w tem jeden ciężko.

Wiadomości bieżące

Czwartek, 19 września 1935 r.
Czwartek: Januarego b.
Wschód słońca: 5.16; zachód 17.44
Piątek: Eustachego m.
Wschód słońca: 5.18; zachód 17.42
Sobota: Mateusza ap.
Wschód słońca: 5.19; zachód 17.40

Zaburzenia żołądkowe i kiszkowe, napady bólów brzucha, zastoina brzuszna, ogólne podrażnienie, ogólne złe samopoczucie podlegają zanikowi przez zastosowanie codziennie jednej szklanki naturalnej wody gorzkiej **Franciszka-Józefa.** Zalecana przez lekarzy.

★ **DZISIEJSZY NUMER GAZETY wydajemy w objętości 6 stron. Zarazem dodajemy bezpłatny „DODATEK ŚWIĄTECZNY".**

Województwa centralne

DEFRAUDACJA W WYDZIALE POW. W. MIECHOWIE.

W wydziale powiatowym w Miechowie ujawniono wiele nadużyć, których dopuścił się inżynier-agronom Jan Szczepański. M. in. Szczepański administrował samorządowym folwarkiem Łaszczów i gruntami, przyległemi do szpitala i sierocińca w Miechowie.

Korzystając z pełnomocnictw Szczepański sprzedawał produkty rolne na prawo i na lewo, a pieniądze uzyskane przywłaszczał sobie. Ogólna suma zdefraudowanych przez niego pieniędzy wynosi 20.000 zł Inż. Szczepańskiego osadzono w więzieniu.

OGROMNE ROZMNOŻENIE SIĘ SAREN W LASACH ŚWIĘTOKRZYSKICH.

W lasach państwowych na terenie Gór Świętojańskich rozmnożyły się ostatnio sarny. W związku z tem radomska Dyrekcja Lasów Państwowych zdecydowała przeznaczyć w bieżącym sezonie myśliwskim 200 saren i kozłów na odstrzał.

TRAGICZNY WYPADEK NA BOISKU.

W czasie ćwiczeń na boisku szkolnem gimnazjum im. Bolesława Prusa w Skierniewicach, uczeń IV klasy, St. Pianak, rzucił oszczepem tak nieszczęśliwie, że trafił w głowę ucznia II klasy Jerzego Bęczkowskiego. Rannego ucznia w stanie ciężkim umieszczono w szpitalu w Skierniewicach.

SPŁONĄŁ HISTORYCZNY MŁYN

W ub. piątek w młynie parowym przy ul. Solec 14 w Warszawie wybuchł pożar, który szybko rozprzestrzenił się na cały młyn. Zawezwana straż ogniowa, po kilkagodzinnej pracy zdołała jednak ogień zlokalizować, pastwą ognia padło jednak trzecie i czwarte piętro młyna.

Młyn ten ma już swoją historję starą, bowiem jest to ów młyn, który w dniu 29 listopada 1830 r. podpalili powstańcy na znak rozpoczęcia walki z Moskalami. Młyn wówczas uratowano.

TRAGICZNE SKUTKI JAZDY NA GAPĘ.

Na stacji kolejowej Rejowiec pomiędzy Lublinem i Chełmem na dachu pociągu znaleziono dającego słabe oznaki życia, mężczyznę z rozbitą głową, z której wytrysnął mózg. Jak się okazało, był to pasażer bez biletu, 19-letni Kozak ze Lwowa. Kozak doznał rozbicia czaszki o przęsło mostu na rzece Wieprz.

Kresy Wschodnie.

TAJEMNICZE MORDERSTWO W LASACH PAŃSTWOWYCH.

Gajowy nadleśnictwa zmuszańskiego w pow. kowelskim, przechodząc drogą prowadzącą w pobliżu Wielimcza, natknął się tuż obok lasu na schylonego nieznanego osobnika, który na widok gajowego rzucił się do ucieczki, ostrzeliwując się broni palnej. — Strzały chybiły. W miejscu, gdzie znajdował się zbiegły osobnik, leżały zwłoki zmasakrowanego mężczyzny, tożsamości którego narazie nieustalone.

PUSTELNIK.

W pobliżu osady Ostrowice, gminy szydłowieckiej na Wileńszczyźnie, od sześciu lat mieszka w wojennym schronie pustelnik. Unika on ludzi i żywi się tylko korzonkami roślin i upolowanem ptactwem.

W tych dniach jednemu z mieszkańców zdarzyło się zajść do pustelni, gdzie znalazł odludka ciężko chorego. Jak się okazało, pustelnik zachorował na tyfus brzuszny i prawdopodobnie skonałby samotnie, gdyby nie przypadkowe odwiedzenie przechodnia.

W okopie, w którym mieszkał pustelnik, znaleziono starą derkę, parę garnków i trochę suszonych korzonków.

Chorym zaopiekował się jeden z oddziałów wojskowych, przyjmując go na swoją izbę chorych.

Policjanci z Berezy zmieniają nazwiska

W nr. 207 „Monitora Polskiego" z dnia 10 września br. znajdujemy w dziale nieurzędowym zawiadomienia urzędu wojewódzkiego, że następujący posterunkowi polcji państwowej w Berezie Kartuskiej uzyskali zezwolenie na zmianę nazwisk rodowych: Adolf Siekierka na Siekierski, Piotr Cymbał na Niziński, Antoni Góra na Górczyński i Władysław Marjan Lew na Lewantyński.

W dalszym ciągu urząd wojew. poleski podaje do wiadomości, że złożyli wnioski o zmiany nazwisk następujący policjanci z Berezy Kartuskiej: Józef Kemala, Ignacy Bida, Jan Kozioł i Franciszek Łyndo.

Okrutna zbrodnia złodziei polnych

Na polach majątku Studzienice dokonano w nocy okrutnej zbrodni.

Polowy Piątkowski, pilnując buraków spostrzegł zbliżających się 3-ch mężczyzn, którzy nie reagując na wezwanie do zatrzymania się zbliżyli się doń i zaczęli go bić. Na rozpaczliwe krzyki Piątkowskiego przybiegł z pomocą rządca majątku Kłościeński — Napastnicy, uzbrojeni w kije i inne tępe narzędzia, opanowali sytuację, okrutnie skatowali obydwu, poczem zbiegli.

Gdy przybyła na miejsce służba dworska, ujrzała rządcę i polowego leżących na ziemi w kałuży krwi i nieprzytomnych.

W stanie beznadziejnym odstawiono ich do szpitala, gdzie stwierdzono u Piątkowskiego złamanie dwu żeber, nogi i ręki, oraz kilka niebezpiecznych ran na głowie. Kłościński ma złamane trzy żebra, przebite płuco i ciężkie obrażenia na całem ciele. Obydwie ofiary znajdują się w agonji.

Natychmiastowy pościg policji za zbrodniarzami pozwolił ująć jednego z nich, niej. Franciszka Kowalskiego ze wsi Wólka.

Policja jest na tropie jego towarzyszy.

Zbrojny napad bandytów przez dach

Gospodarz **Wincenty Urban**, zam. we wsi Wola Guszczyńska pow. mińsko-mazowieckiego, usłyszawszy w nocy podejrzane szmery, wyszedł do sieni i stwierdził, że ktoś dostał się na strych domu. Urban przywołał syna i w tym momencie uniosła się klapa od strychu i padły 2 strzały. Urban ugodzony kulą padł śmiertelnie ranny. Bandyci zbiegli.

Po przybyciu na miejsce wypadku policji, stwierdzono, że bandyci dostali się na strych przez dach, skąd zamierzali dokonać napadu na mieszkanie. Spłoszeni przez Urbana dali do niego kilka strzałów.

Policja zarządziła pościg i w okolicznym lesie ujęła dwóch podejrzanych osobników. Nie chcą oni wyjawić nazwisk, ani miejsca zamieszkania, jak również nie mogli się wytłumaczyć ze swego pobytu w lesie. Obydwu podejrzanych osobników przesłano do dyspozycji władz śledczych w Warszawie.

Łańcuch wstrząsających tragedyj

Na przedmieściu Lublina w Kośminku wydarzył się cały łańcuch tragedyj wstrząsających. Oto przed paru dniami otruła się kwasem karbolowym młoda mężatka Janina Miturska. Powodem tego tragicznego kroku było ciągłe mieszanie się rodziny do w zgodzie żyjących Miturskich. Mąż Miturskiej, kochający niezmiernie swą zmarłą żonę, z rozpaczy po stracie małżonki poszedł na cmentarz i tam na grobie jej wystrzałem z rewolweru pozbawił się życia. Osierocił on 8-miesięczne dziecko.

Na tem jednak nie skończyła się tragedja w tej rodzinie. Po samobójstwie bowiem córki i zięcia matka Miturskiej — wstrząśnięta tym ciosem, postanowiła również pozbawić się życia i powiesiła się.

Zamach samobójczy staruszki zauważono, jednak w porę, odcięto sznur i przywrócono ją do przytomności. Rozpacz staruszki jest bezgraniczna.

Straszne odkrycie w lesie

Przechodnie w lesie boniowickim, w powiecie Dobromil, dokonali w zaroślach niezwykłego odkrycia, a mianowicie znaleźli zwłoki kobiety, na których widniały zaledwie szczątki ciała, gdyż cały szkielet wyżarty został przez dzikie zwierzęta i wydziobany przez ptactwo.

Opodal szkieletu znaleziono damską kurtkę futrzaną, pod głową zaś ofiary torebkę z papierami i fotografją. Zwłoki przez nikogo niezauważone przeleżeć musiały w gęstwinie przynajmniej kilka miesięcy.

Przeprowadzone dochodzenie sądowo-lekarskie ustaliło, iż ofiara została zamordowana. W tej chwili policja czyni gorączkowe poszukiwania za sprawcami zbrodni.

Małopolska.

KATASTROFA SAMOLOTOWA

W czasie startu z lotniska w Samborze samolot 6-go pułku lotniczego runął z niewyttłomaczonych narazie przyczyn na ziemię. Maszyna uległa rozbiciu. Lotnik porucznik Sołecki i sierżant Krygulowicz, wyszli bez szwanku.

WALĄCY SIĘ DOM ZABIŁ LOKATORA.

W Żurawnikach koło Lwowa wydarzyła się tragiczna katastrofa budowlana.

W jednym z tamt. domów zawaliła się ściana, przygniatając 33-letniego Stanisława Zawadzkiego, który poniósł śmierć na miejscu.

Jak ustalono, przyczyną zawalenia się domu była jego starość i brak konserwacji. Policja wdrożyła dochodzenia.

Jak wieś zemściła się na znachorze

Niezwykłą zemstę na znachorze Adamie Mochniewiczu wywarła wieś Połoczany (woj. wileńskie). Mochniewicz tak leczył ziołami mieszkańców wsi: Żofję Harniewicz i Stanisława Piotrowskiego, iż nabawili się oni poważnej choroby. Krewni Piotrowskiego stracili cierpliwość, złapali znachora, przyrządzili mu odwar z tych samych ziół, któremi leczył chorych i wraz z innemi mieszkańcami wsi zmusili znachora do wypicia większej dozy odwaru.

Znachor zachorował z objawami zatrucia: dostał silnej gorączki, wymiotów, a obecnie cierpi na zanik pamięci. Mściwymi mieszkańcami wsi Połoczany zajęła się policja.

Stada wilków napadają na osiedle ludzkie

Na terenie gminy derewieńskiej w powiecie słonimskim woj. nowogrodzkiego, pojawiły się duże stada wilków, które czynią poważne szkody wśród inwentarza żywego. Wilki porywają z łąk i pól codziennie konie i krowy.

Ludność zwróciła się do władz administracyjnych z prośbą o udzielenie jej zezwolenia na posiadanie broni dla walki z drapieżnikami.

Mennica w kuźni

W Międzychodzie k. Warszawy od dłuższego czasu ukazywały się w obiegu fałszywe 10, 20 i 50 groszówki. — Śledztwo wykazało, że fałszerzem jest kowal Talarek zam. na ul. Bol. Chrobrego. W podrabianiu fałszywych monet pomagali mu matka, brat i niej. Parch.

Fałszerze płacili falsyfikatami w składzie rzeźnickim p. Mleczaka i tutaj przychwycila ich policja.

Kowala Talarka i jego wspólników osadzono w areszcie.

Okręt z 673 zbrodniarzami

Transport więźniów z Francji do Guyany

W pierwszym tygodniu września wyjeżdża z małej wyspy St. Martin-de-Ré, znajdującej się koło portu La Rochelle, okręt „La Martiniere“. Statek ten służy wyłącznie do transportu zbrodniarzy, skazanych przez sądy francuskie na długoletnie więzienie i mających odbyć swoją karę w Guyanie. Ze względu na pochodzenie „pasażerów“, parowiec „La Martiniere“ posiada specjalne urządzenia. Zamiast normalnych kabin, na statku są urządzone wielkie sale, zaopatrzone w kraty żelazne i posiadające zakratowane drzwi i okna. Dniem i nocą wielka ilość żandarmów z bronią w ręku gotowa do strzału pilnuje więźniów, z których większa część ma kilka mordów na sumieniu. Ponieważ już kilka razy podczas przejazdu do Ameryki, trwającego kilka tygodni, zdarzyły się bunty więźniów, „La Martiniere“ jest teraz zaopatrzony w specjalny system stalowych rur, tak, że w razie potrzeby kapitan może w jednej chwili wprowadzić kłęby gorącej pary do sali buntowników i tym sposobem stłumić w krótkim czasie każdą rewoltę.

Tym razem „okręt wygnańców“ zawiezie do Guyany 673 zbrodniarzy. Następny transport odjedzie w listopadzie z 450 więźniami. — Przeciętnie Francja wysyła do kolonji karnej corocznie około 1.500 ludzi. Z tej sumy wraca do kraju zaledwie 10 procent. Reszta umiera w niezdrowym klimacie Guyany lub ucieka do krajów centralnej Ameryki, gdzie dużo zbrodniarzy francuskich prowadzi wzorową egzystencję. Tak np. lekarz Garat, który kilka lat temu zamordował i ograbił listonosza z pieniędzmi w Marsylji, jest teraz lekarzem okręgowym w Panamie, gdzie cieszy się ogólnym szacunkiem.

Kto miał szczęście?

Piąty dzień.

(Ciągnienie pierwsze.)

100.000 na nr. 70028.
50.000 na nr. 115 045.
20.000 na nr. 109986.
10.000 na nr. 153558.
5000 na n-ry 33676 104417.

2000 na n-ry: 8680 14224 21919 37489 41323 42954 56268 67971 73117 83976 89581 90433 102615 107216 124800 128656 141495 146243 146006 146789 149449.

1000 na n-ry: 3587 3863 9706 17872 19541 20563 21316 22816 24313 32115 33566 38230 59908 69628 73364 85658 88407 88531 94268 96028 103912 111338 119909 122673 124894 126001 131874 135736 136365 139331 144326 144537 147693 151630 152597 166831 168038 170458 172927 173574 167397 183711.

(Ciągnienie drugie.)

20.000 na nr. 44928.
10.000 na n-ry: 34322 80599 158642.
5000 na n-ry: 32054 93976 145966.
2000 na n-ry: 91 7776 18959 25368 32218 33902 37362 39514 57121 59770 69165 74081 78155 127304 133994 134880 149423.

1000 na n-ry: 6382 11010 15020 24433 27296 39844 41840 49501 50433 60133 81117 73666 73692 74626 81266 86541 87703 88375 89730 93171 95314 95833 104866 107449 107825 109525 110591 111325 117731 118455 122615 125674 134342 143949 144304 155292 160273 160310 160835 160982 172072 172105 176059 176464 184338.

*

6-ty dzień.

(Ciągnienie pierwsze).

10.000 zł na n-ry: 12817 59867
5.000 zł na n-ry: 18852 44282 161371 169569 178429.
2.000 zł na n-ry: 4383 67706 73979 80145 90162 91585 93483 110224 129874 129497 130072 132594 136128 150966 154317 157667 161382 177935.
1.000 zł na n-ry: 2990 9783 31120 31652 35486 36034 41437 42175 42609 47939 52298 52449 58814 59793 65324 67141 68443 67244 68450 71364 84220 85563 85733 92822 94264 108296 133334 132874 148293 149504 150092 156145 156839 157667 157008 157725 159349 175703 177935 179006 182582 182753 184081 184233

(Ciągnienie drugie).

50.000 zł na nr.: 24068.
20.000 na nr.: 145186.
10.000 zł na n-ry: 16464 25997 55042
5.000 zł na n-ry: 9868 35076 72893 74747 75389 147896 152546.
2.000 zł na n-ry: 12899 14988 21083 58879 70601 70658 93436 98820 105231 114827 127398 154285 179494 181577.
1.000 zł na n-ry: 6011 8507 9274 12899 10148 18637 21762 22397 33187 35911 36228 36619 37663 50809 53178 60709 62082 63168 69469 73557 85407 88561 90991 103634 105621 106875 108763 111830 111974 123319 125499 126424 133866 137374 139091 142120 153377 158819 162023 163291 160257 165574 167063 173143 175119 178374 184327.

Przy sposobności przypominamy, że 18 października rozpocznie się ciągnienie I-ej klasy 34-tej Loterji, która, oprócz zwykłych wygranych za 100 i 50 tysiącami na czele, posiada jeszcze cztery wygrane dzienne po 25.000 zł każda.

*

7-my dzień.

(Ciągnienie pierwsze)

50.000 zł na nr.: 44926.

10.000 zł na n-ry: 26494 35007 91979 153760.

5.000 zł na n-ry: 58818 101411.

2.000 zł na n-ry: 3175 6162 22207 29521 41133 44430 46145 52093 57649 120484 132004 133771 137279 142188 148361 156214 158779 158957 161312 171275 172188 175369 178480.

1.000 zł na n-ry: 187 4695 8893 14776 21351 23335 25152 27874 42981 44917 48031 52939 53713 60757 62520 78332 78851 83192 86307 87986 89912 90080 92742 93951 95278 108077 114340 118114 137139 139774 143429 143793 149927 151810 154618 160703 167791.

Ciągnienie drugie).

50.000 zł na nr.: 131793.

10.000 zł na n-ry: 69313 78553 92285.

5.000 zł na n-ry: 27726 143945.

2.000 zł na n-ry: 2042 6470 21964 32963 43396 86089 104430 128033 136076 141302 153617.

1.000 zł na n-ry: 7623 11573 12774 13281 19077 22223 27222 36190 40605 42871 45468 46827 49291 59446 63048 70291 70581 71702 76282 78030 85780 88778 91978 97817 99774 101339 111954 112665 123810 129267 131555 140182 149627 153463 156407 158832

Radjoprogram z Warszawy

Czwartek, 19. 9. — 8,00 Audycja dla szkół powszechnych; 12,03 Dziennik; 12,15 Koncert szkolny; 13,00 Ulubione piosenki; 15,15 Przegląd giełdowy; 15,30 Koncert mandolinistów; 16,00 Hygjena ołówka — opowiadanie; 16,15 Muzyka ludowa; 16,45 Chór mieszany; 17,00 Od „Proletarjatu“ do P. P. S. — odczyt; 17,15 Muzyka; 18,00 Recital fortepianowy; 18.30 Film, plastyka, architektura; 18,40 Jak spędzić święto; 18,45 Ulubione piosenki; 19,00 Poznajmy przepisy finansowo-rolne; 19,20 Koncert; 19,50 Pogadanka aktualna: 20,00 Muzyka salonowa; 20,45 Dziennik wieczorny; 21,00 Słuchowisko; 21,35 Nasze pieśni z Poznania; 22,00 Koncert; 23,05 Muzyka.

Piątek, 20. 9. — 8,00 Audycja dla szkół; 12,03 Dziennik południowy; 12,15 Na pastwisku — słuhcowisko dla szkół; 12,40 Koncert; 13,25 Chwilka dla kobiet; 13,30 Z rynku pracy; 15,15 Przegląd giełdowy; 15,30 Koncert; 16,00 Pogadanka dla chorych i koncert; 16,45 Zwierzęta, których się nie lubi — opowiadanie; 17,00 Reportaż; 17,20 Sławni śpiewacy polscy; 17,50 Poradnik sportowy; 18,30 Pogadanka aktualna; 18,40 Życie kulturalne i artystyczne stolicy; 18,45 Piosenki dla dzieci; 19,00 Skrzynka rolnicza; 19,20 Koncert; 19,50 Aktualny monolog; 20,00 Koncert muzyki lekkiej; 21,00 Dziennik wieczorny; 21,10 Obrazki z Polski współczesnej; 21,15 Koncert symfoniczny; 22,30 Muzyka taneczna.

Sprawy organizacyjne Stron. Ludowego

Pow. **BZEZINY:** Dnia 22-go września br. odbędzie się Zjazd Statutowy S. L. we wsi Będzelin, gm. Mikołajów (lokal Straży Pożarnej) o godz. 11-ej przed poł. Wybór nowego Zarządu Powiatowego.

Pow. **PUŁTUSK:** W niedzielę, 22 września o godz. 13-tej odbędzie się w Pułtusku powiatowa konferencja prezesów Kół Stron. Lud. Wstęp za legitymacjami.

Piotr Koczara.

SIERADZ: W dniu 22 września br. odbędzie się posiedzenie Zarządu Powiatowego oraz wszystkich prezesów gminnych Zarządów Kół w Sieradzu w lokalu p. Plucińskiego na rogatce złoczowskiej. Początek o godz. 10-tej przed poł. Osobiste zawiadomienia rozsyłane nie będą. Sprawy b. ważne.

WĘGRÓW: Dnia 22-go września br. o godz. 10-tej rano odbędzie się posiedzenie Zarządu Powiatowego S. L. z udziałem Dra Z. Gralińskiego.

UWAGA WICIOWCY!

Woj. LWOWSKIE I STANISŁAWOWSKIE: Walny VI Zjazd Związku Młodzieży Wiejskiej we Lwowie, odbędzie się w dniu 22-go września br. we wsi Wysoka k. Łańcuta. Początek o godz. 10-tej rano w sali Domu Ludowego.

Pow. ŁASK: Walny Zjazd Młodzieży Wiejskiej powiatu łaskiego odbędzie się w Łasku w sali Stowarzyszenia „Udział“ przy ul. Warszawskiej nr. 1, w dniu 29-go września br. Wejście na salę za legitymacjami członkowskiemi.

Odpowiedzi Redakcji

— **Panu M. Mielniczkowi, Rataje, poczta Chodzież, Poznańskie:** Budynki gospodarskie są częścią gospodarstwa rolnego i dlatego o ile w umowie mowa o cenie dzierżawnej 2 centn. zboża z morgi, ujęte w tem są i budynki. Umowa dzierżawy winna być szczegółowa i obejmować wszelkie uprawnienia zględnie zastrzeżenia. Co nie jest objęte umową, może być dodatkowo uzgodnione. Radzimy jednakże załatwić to na drodze ugodowej z właścicielem gospodarstwa, gdyż każda sprawa załatwiona wbrew woli właściciela, może ywołać nieporozumienia, sądy, a może i gorsze następstwa.

Rozpowszechniajcie „Gazetę Grudziądzką“

Założyciel i wydawca Wiktor Kulerski. — Adres: „Gazeta Grudziądzka“ Tuszewo pow. Grudziądz (Pomorze). Telefon nr. 1811 i 1812. Konto P.K.O. Poznań nr. 200.420.
Redaktor odpowiedzialny: Lucjan Głodkowski, Grudziądz, ul. Bydgoska 19. — Drukiem „Zakł. Graficznych i Wydawniczych Wiktora Kulerskiego w Grudziądzu“ w Tuszewie.